

PROGRAM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

DLA

CENTRUM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

W NOWEJ SOLI

NA LATA 2024-2027

**CENTRUM
AKTYWNOŚCI
SPOŁECZNEJ
W NOWEJ SOLI**

Spis treści

Wstęp.....	2
Zadania Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Soli (CAS).....	5
Odbiorcy działań realizowanych w CAS	7
Rozwiązania architektoniczne i techniczne umożliwiające korzystanie z obiektu przez osoby o szczególnych potrzebach.....	13
Etapy opracowania Programu Aktywności Społecznej DLA Centrum Aktywności Społecznej	18
Współpraca z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego	21
Rola i zadania CAS w kontekście Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.....	24
Wnioski, rekomendacje i kierunki rozwoju CAS	31
Adresaci programu	33
Cel programu.....	33
Realizacja i wdrażanie programu	34
Zadania programu	34
Sposób monitorowania i ewaluacji programu	40

WSTĘP

Centrum Aktywności Społecznej (CAS) jest szczególnym miejscem na społecznej mapie Nowej Soli. Jego wyjątkowość polega na szerokiej skali działalności, jak i na rozległej przestrzeni, w której jest ona prowadzona, ale przede wszystkim na potencjale ludzkim i organizacyjnym, który się tutaj ujawnia. Autorom niniejszego dokumentu przyświecała idea wzmocnienia tego potencjału dla dobra wszystkich mieszkańców i społeczności, którą tworzą. Zachęcając więc do zapoznania się z Programem Aktywności Społecznej (PAS) dla naszego wspólnego centrum, zapraszamy jednocześnie Czytelników i Czytelniczki do współpracy w jego realizacji. Posługując się skrótami, możemy powiedzieć, że „PAS dla CAS”, to impuls do wzmocnienia i przyspieszenia społecznej fali, na której znajduje się Nowa Sól.

Zdjęcie 1. Wejście główne, ul. Kaszowicza 12.

Miasto Nowa Sól zrealizowało inwestycję polegającą na przebudowie i adaptacji budynku dawnego Gimnazjum nr 3 przy ulicy Kasprowicza 12 na Centrum Aktywności Społecznej CAS. Przebudowa i adaptacja obejmowała również zagospodarowanie terenu zewnętrznego, w tym przystosowanie obiektu dla osób o szczególnych potrzebach, stworzenie niezbędnej infrastruktury technicznej, budowę parkingu oraz adaptację terenów zielonych wokół budynku.

Budynek Centrum Aktywności Społecznej jest dwukondygnacyjnym obiektem o powierzchni całkowitej 3674,44 m². Obiekt usytuowany jest na działce o powierzchni 12 871 m² w tym boisko sportowe „Orlik”, o powierzchni 2539 m².

Centrum Aktywności Społecznej stanowi siedzibę dla miejskich organizacji pozarządowych. Swoje placówki w CAS mają także Dzienny Dom Senior+, Środowiskowy Dom Samopomocy.

W budynku CAS w marcu 2021 roku uruchomiono Dzienny Dom „Senior +”. W styczniu 2022 roku przeniesiono do CAS siedzibę Środowiskowego Domu Samopomocy, od lutego 2022 roku, administrację CAS pracowników Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli, w osobie koordynatora, animatorek oraz pracowników wsparcia technicznego.

Budynek Centrum Aktywności Społecznej udostępniony został miejskim organizacjom pozarządowym od lutego 2022 roku.

W budynku swoje stałe siedziby posiadają:

- Polski Czerwony Krzyż o/Nowa Sól
- Nowosolski Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Fundacja „JuPi”,
- Związek Nauczycielstwa Polskiego o/Nowa Sól,
- Związek Harcerstwa Polskiego im. Synów Pułku o/Nowa Sól,
- Stowarzyszenie „Nowosolska Paczka”,
- Stowarzyszenie Zawodowe Ratowników Medycznych „Medyk”,
- Klub Żeglarski TKKF „Żeglarz” Nowa Sól,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Oddział Rejonowy Nowa Sól,

- Nowosolskie Stowarzyszenie Amazonek „Tęcza”,
- Stowarzyszenie „Klub Mam”,
- Polski Związek Niewidomych Koło Nowa Sól.

Ponadto z adresu Centrum dla siedzib organizacji korzystają:

- Rejonowe Koło Pszczelarzy w Nowej Soli,
- Uczniowski Klub Sportowy Akademia Sportu „Orły”.

Zasoby oraz infrastruktura budynku dostępne są dla mieszkańców w dni powszednie od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30 - 21:00 oraz w soboty w godzinach 10:00 - 20:00.

Program Aktywności Społecznej „PAS” dla Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Soli jest dokumentem kierunkowym, wyznaczającym potencjalnie kluczowe kierunki rozwoju działalności Centrum. Dokument został wypracowany w sposób partycypacyjny w ramach projektu „Nowa Sól na społecznej fali” realizowanego przez Gminę Nowa Sól – Miasto we współpracy z Fundacją na Rzecz Collegium Polonicum, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny. Proces opracowania Programu obejmował także kilkumiesięczną współpracę z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, zwieńczoną warsztatami strategicznymi.

Program jest efektem pracy wielosektorowej grupy do spraw konsultacji społecznych (partycypacyjnej), która wypracowała najważniejsze założenia do dokumentu i przygotowała proces włączenia do jego tworzenia jak największego grona aktorów, w tym m. in. przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych i mieszkańców miasta.

ZADANIA CENTRUM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ W NOWEJ SOLI (CAS)

Zadania CAS opisane są w Regulaminie wewnętrznym Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli. Katalog zadań CAS prezentuje się następująco:

1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi z zakresu wsparcia procesów społeczeństwa obywatelskiego.
2. Prowadzenie umów na udostępnianie pomieszczeń dla NGO w budynku CAS.
3. Prowadzenie umów na wynajem pomieszczeń CAS (sala gimnastyczna, sala konferencyjna)
4. Prowadzenie Nowosolskiego Punktu Wolontariatu.
5. Aktywizacja organizacji pozarządowych tj. prowadzenie inkubatora inicjatyw obywatelskich poprzez wsparcie merytoryczne, organizacyjne i techniczne.
6. Organizowanie szkoleń i usług doradczych m. in.: poradnictwa prawnego oraz finansowego, dotyczącego aplikowania o środki z funduszy unijnych.
7. Prowadzenie bazy organizacji pozarządowych w mieście.
8. Organizowanie kontaktów między organizacjami.
9. Organizowanie spotkań integracyjnych.
10. Promocja postaw prospołecznych, w tym prowadzenie spraw związanych z inicjatywą lokalną.
11. Aktywizacja lokalnej społeczności oraz współpraca z jednostkami organizacyjnymi, podmiotami i instytucjami oraz osobami fizycznymi działającymi w sferze społecznej.
12. Rozwijanie współpracy międzysektorowej (NGO – administracja – biznes – edukacja – podmioty ekonomii społecznej).
13. Inicjowanie działań na rzecz wsparcia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej w tym przedsiębiorstw społecznych.
14. Koordynowanie procesów konsultacyjnych z mieszkańcami miasta oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych.

15. Koordynacja działań Młodzieżowej Rady Miejskiej w Nowej Soli (obsługa administracyjna i wsparcie merytoryczne).
16. Współpraca z ZUM sp. z o.o. w Nowej Soli przy prowadzeniu spraw dotyczących zarządu budynkami administracyjnymi i gospodarczymi, gospodarka lokalami biurowymi, w tym: inwestycje, remonty, konserwacja itp.
17. Monitorowanie współpracy wydziałów Urzędu z organizacjami pozarządowymi.

ODBIORCY DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH W CAS

Centrum Aktywności Społecznej jest miejscem integracji środowiska lokalnego, animacji społeczności lokalnej oraz wspierania osób z niepełnosprawnościami. Centrum oferuje szeroki zakres usług i programów, które pomagają ludziom w każdym wieku rozwijać swoje umiejętności i talenty, poznawać nowych ludzi i budować relacje, aktywnie uczestniczyć w życiu publicznym i prowadzić niezależne życie.

Zdjęcie 2. Zajęcia rekreacyjne - Nowosolski Uniwersytet Trzeciego Wieku

Z zasobów Centrum mogą korzystać organizacje społeczne, nieformalne grupy inicjatywne, instytucje publiczne, placówki edukacyjne, osoby fizyczne, podmioty ekonomii społecznej.

Z infrastruktury Centrum mogą korzystać osoby z niepełnosprawnościami, dzieci, młodzież, osoby dorosłe, seniorzy, opiekunowie osób niesamodzielnych, asystenci oraz członkowie rodzin.

Przestrzeń Centrum Aktywności Społecznej jest miejscem integrowania środowiska lokalnego, animacji społeczności lokalnej w zakresie podejmowania aktywności społecznej w wymiarze inicjatyw samopomocowych, aktywności kulturalnej, inicjowania działań oraz rozwoju obszarów i przestrzeni dla podmiotów ekonomii społecznej.

To także otwarte miejsce włączenia działań na rzecz osób z niepełnosprawnościami, służące aktywizacji zdrowotnej, społecznej oraz zawodowej. Jest to również miejsce wytchnienia dla osób zajmujących się podopiecznymi z niepełnosprawnościami. Miejsce spotkań osób w każdym wieku, od dzieci po osoby starsze, gdzie poprzez wspólne przebywanie oraz inicjatywy następuje możliwość realizacji idei pełnego włączenia oraz integracji osób potrzebujących wsparcia.

Teren otwarty okalający budynek, zagospodarowany został również w celu organizacji szeregu wydarzeń o charakterze animacyjnym oraz kulturalnym, integrującym środowisko lokalne. Ma służyć wspieraniu i rozwijaniu uczestnictwa mieszkańców miasta w życiu publicznym, ze szczególnym uwzględnieniem grup marginalizowanych, osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także seniorów.

Obszar realizowanych działań to szeroko rozumiane wspieranie organizacji, instytucji lokalnych oraz mieszkańców, w obszarze samorządności, kultury, edukacji, ekonomii społecznej, pomocy społecznej.

Zdjęcie 3. Warsztaty dla nowosolskich NGO.

Na terenie zielonym Centrum usytuowany jest ogród sensoryczny dedykowany podopiecznym Środowiskowego Domu Samopomocy oraz ogród do uprawy warzyw i kwiatów, uprawiany przez Seniorów z Dziennego Domu „Senior+”. Organizacja przestrzeni pozwala wszystkim uczestnikom korzystać także z zajęć hortiterapii. Znajduje się tu również tor do gry w bule oraz przestrzeń na integracyjną strefę aktywności dla mieszkańców miasta oraz osób z niepełnosprawnościami. Przestrzeń otwarta terenu zielonego została zagospodarowana w celu organizacji szeregu wydarzeń o charakterze animacyjnym, kulturalnym integrującym środowisko lokalne – m. in. piknik zdrowia, piknik sąsiedzki realizowany w ramach innowacji społecznej włączającej dzieci oraz młodzież z niepełnosprawnością intelektualną.

Zdjęcie 4. Teren zewnętrzny CAS

W odremontowanej sali gimnastycznej mieszkańcy miasta mogą korzystać z zajęć ruchowych i rehabilitacyjnych. Seniorzy oraz osoby w kryzysie psychicznym regularnie uprawiają pod okiem instruktorów różne formy aktywności fizycznej – taniec, gry zespołowe, a także ćwiczenia ogólnorozwojowe.

Zdjęcie 5. Zajęcia gimnastyczne

Realizowane są działania pomocowe, niezbędne mieszkańcom Nowej Soli poprzez stworzenie integralnej oraz dostępnej strefy aktywności odpowiadającej specyficznym potrzebom osób z niepełnosprawnościami oraz osób z ich otoczenia. Osoby z niepełnosprawnościami mają możliwość korzystania z altan ogrodowych do celów rehabilitacji społecznej, służących także animacji społecznej, jako miejsce spotkań, pracy grupowej oraz realizacji indywidualnych sesji terapeutycznych.

Zdjęcie 6. Piknik zdrowia – animacja czasu dla dzieci

Zdjęcie 7. Ognisko dla wolontariuszy

ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNE I TECHNICZNE UMOŻLIWIAJĄCE KORZYSTANIE Z OBIEKTU PRZEZ OSOBY O SZCZEGÓLNYCH POTRZEBACH

Na terenie CAS każda z osób, w tym z niepełnosprawnościami ma zagwarantowane bezpieczeństwo i pełen komfort przebywania oraz pełną dostępność w różnych grupach wiekowych i różnych potrzebach wynikających z niepełnosprawności. Planując przestrzeń Centrum Aktywności Społecznej wykonano wszelkie niezbędne prace adaptacyjne w obiekcie: wyznaczono oraz dostosowano miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami poprzez montaż krawężników 0 cm, zamontowano nakładki kątowe na schody – dla osób z dysfunkcją wzroku, zastosowano odpowiednie oświetlenie, dostosowano toalety dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Na każdym piętrze budynku znajdują się toalety dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wyposażone w system przywołania oraz prysznic z siedziskiem. Zainstalowano windę dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a także pochylnie dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Przy wejściu głównym znajduje się podjazd i domofon, poprzez który można wezwać pomoc. Powstały integracyjne place: sensoryczny oraz zabaw. Siłownia zewnętrzna została dostosowana do osób z niepełnosprawnościami, powstał także ogród sensoryczny Środowiskowego Domu Samopomocy.

W ramach wydatkowania funduszy inwestycyjnych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli zrealizowano inwestycję obejmującą montaż oznakowania dostosowującego budynek Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Soli dla osób niewidzących i niedowidzących. Przystosowanie polegało na montażu oznakowań poziomych: linii naprowadzających oznaczających ciągi komunikacyjne wewnątrz budynku, pasy ostrzegawcze i pola uwagi. Zamontowano nakładki kątowe na krawędzie stopni schodów oraz plany tyflograficzne obiektu z oznaczeniami brajlowskimi. Ponadto zastosowano nakładki na poręcze z oznaczeniem brajlowskim, zastosowano tabliczki brajlowskie oznaczeń pomieszczeń na drzwiach, zamontowano oznakowania w formie piktogramów z oznaczeniem brajlowskim pomieszczeń. Zastosowano kontrastowe oznaczenia kątów ścian oraz wnęk drzwiowych w budynku. Inwestycja ta zapewniła osobom o szczególnych potrzebach, wynikających z niepełnosprawności narządu wzroku, pełną dostępność oraz samodzielność w poruszaniu się.

Zdjęcie 8. Korytarz CAS- parter

Zakres dostępności Centrum Aktywności Społecznej to także niwelowanie utrudnień oraz barier komunikacyjnych w najbliższym otoczeniu Centrum. Z myślą o osobach z niepełnosprawnościami, seniorach i osobach o szczególnych potrzebach, Miasto Nowa Sól utworzyło na ulicy Wojska Polskiego w pobliżu CAS przystanek autobusowy, który ujęty został w rozkładzie jazdy komunikacji miejskiej.

Miasto Nowa Sól współpracuje także ze Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Autystycznym SPOA „Dalej Razem”, w zakresie dzierżawy terenu w bezpośrednim sąsiedztwie CAS, celem budowy przez SPOA „Dalej Razem” budynku Wspomaganej Społeczności Mieszkaniowej (WSM). Trzykondygnacyjny budynek składać się będzie z 12 niezależnych mieszkań, przestrzeni wspólnych oraz strefy dla kadry terapeutycznej, która zapewni całodobowe wsparcie.

Wprowadzenie Wspomaganej Społeczności Mieszkaniowej w Nowej Soli jest ważnym krokiem w dostarczaniu kompleksowej opieki i wsparcia dla osób z autyzmem. Niezależne mieszkania zapewnią mieszkańcom możliwość autonomii i integracji społecznej, uwzględniając ich indywidualne potrzeby terapeutyczne. Przestrzenie wspólne będą sprzyjać budowaniu więzi społecznych i wzajemnej interakcji, co jest niezwykle istotne dla rozwoju społecznego osób z autyzmem. Wspomagana Społeczność Mieszkaniowa w Nowej Soli znacząco zmieni jakościowo i ilościowo dostępne wsparcie dla osób z autyzmem, w tym także dla osób

młodszych. Zamysł zastosowanych rozwiązań architektonicznych w CAS oraz zagwarantowana dostępność przestrzeni dla osób o szczególnych potrzebach, będzie stanowić także dostępne wsparcie dla osób korzystających w form terapii w mieszkaniach wspomaganych, w ramach Wspomaganej Społeczności Mieszkaniowej.

Efektom trójsektorowej współpracy Miasta Nowa Sól z przedstawicielami biznesu oraz organizacji pozarządowych jest powstanie przestrzeni integracyjnej w postaci placu zabaw oraz ścieżki sensorycznej. W dniu 05.04.2023 r. podpisano umowy nieodpłatnego przekazania urządzeń małej architektury oraz urządzeń zabawowych dla integracyjnego placu zabaw ufundowanych przez przedsiębiorstwo „Toms” Polska Sp. z o. o. oraz przestrzeni sensorycznej w postaci urządzeń do stymulacji sensorycznej oraz zabawowych, przekazanych przez przedsiębiorstwo „M.A.D.I – Bruk, Ilona Wilimberg. Wykonano dodatkowo remont ścieżek, zapewniający integralność komunikacyjną placów.

Zdjęcie 9. Integracyjny Plac zabaw

Zamontowano urządzenia dedykowane osobom ze szczególnymi potrzebami, osobom z niepełnosprawnościami, zarówno dzieciom oraz młodzieży, osobom dorosłym oraz seniorom ich opiekunom, asystentom, członkom ich rodzin. Dostępność placu zabaw zagwarantowana jest dla osób z każdym rodzajem niepełnosprawności. Ważnym odbiorcą wsparcia w formie korzystania z placu są dzieci z niepełnosprawnościami oraz ich rodzice. Usytuowanie placu zabaw daje także możliwość odpoczynku rodzicom dzieci z niepełnosprawnościami podczas

korzystania z placu (bliskość dwóch wiat ogrodowych oraz dużych ławek). Parametry techniczne urządzeń umożliwiają wspólne korzystanie z urządzeń przez dzieci oraz rodziców.

Plac zabaw stanowi przestrzeń integracji osób z niepełnosprawnościami, jest przestrzenią integracji społecznej, przełamania barier oraz stereotypów, a tym samym aktywnego włączania osób do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Służy także do wykorzystania podczas zajęć terapeutycznych jako element terapii zaburzeń integracji czynności zmysłowych oraz wzmacniającej obustronną koordynację ruchową. Dedykowany jest także dla otoczenia osób z niepełnosprawnościami, np. rodziców dzieci w zakresie realizacji wsparcia wychowawczego. Uniwersalność wykorzystania zaproponowanych urządzeń oprócz waloru zabawowego będzie miała swój wymiar także w zakresie wykorzystania podczas ćwiczeń rehabilitacyjnych w zakresie terapii zaburzeń zmysłowych, do pracy z dziećmi oraz osobami dorosłymi z problemami neurologicznymi, chorobami genetycznymi, autyzmem, wadami postawy oraz niestabilności funkcjonalnej. W tym celu zamontowano następujące urządzenia: huśtawki ptasie gniazdo, hamaki, równoważnię, urządzenie sportowo-rekreacyjne do ćwiczeń koordynacji i równowagi, ławkę „balans” do ćwiczeń równowagi oraz koordynacji ruchowej, słupki do koordynacji równowagi, siatkę „babie lato” do ćwiczeń koordynacji oraz motoryki ruchowej, piaskownicę o konstrukcji statku, która w trakcie użytkowania wspiera koordynację ruchową, sensorykę i rozwój psychofizyczny.

Ścieżka sensoryczna o długości ok. 30 m zbudowana została jako ciąg zróżnicowanych, fakturowanych, a zarazem stopniowanych w zakresie czucia nawierzchni, składa się z trzynastu pól sensorycznych, podzielonych na dwa obszary: po sześć i siedem pól każdy, ze strefą odpoczynku, czyli dwumetrową przerwą pomiędzy nimi z naturalnej trawy. Wzdłuż ścieżki zamontowano zabezpieczające barierki, umożliwiające korzystanie przez dzieci z dysfunkcją ruchu oraz terapeutę lub opiekunowi wspierającemu dziecko podczas korzystania ze ścieżki. Strefa sensoryki zapachów zaaranżowana została z wykorzystaniem drewnianych donic z nasadzeniem roślinnymi typu mięta, lawenda, maciejka, zioła, kwiaty. Strefę symulacji zmysłu słuchu zaaranżowano montując bębny, cymbałki, dzwonki, a także wiatę piknikową z tablicą do rysowania. Zakres budowy strefy sensorycznej objął również montaż ławek spoczynkowych przeznaczonych dla opiekunów oraz terapeutów.

Zdjęcie 10. Ścieżka sensoryczna

ETAPY OPRACOWANIA PROGRAMU AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ DLA CENTRUM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ

Koncepcja Programu Aktywności Społecznej dla Centrum Aktywności Społecznej na lata 2024-2027, jest spójna ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Nowa Sól z horyzontem czasowym do roku 2027” oraz „Strategią Rozwoju Miasta Nowa Sól na lata 2022-2032”. Program stanowi jednocześnie dokument otwarty z możliwością jego zmiany oraz modyfikacji w odpowiedzi na zmieniające się warunki zewnętrzne oraz potrzeby mieszkańców.

Na potrzeby opracowania Programu podjęto szereg działań konsultacyjnych z użytkownikami Centrum Aktywności Społecznej. Głównym działaniem w tym zakresie były inicjatywy podejmowane w ramach realizowanego we współpracy Gminy Nowa Sól - Miasto z Fundacją na rzecz Collegium Polonicum w Słubicach, projektu „Nowa Sól na Społecznej Fali”. Podjęto także kilkumiesięczną współpracę z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego zwieńczoną warsztatami strategicznymi.

Praca nad Programem Aktywności Społecznej dla CAS została podzielona na trzy fazy:

1. Faza przygotowawcza XI 2022 – III 2023.
2. Faza konsultacyjna IV – VI 2023.
3. Faza redakcyjna VII-IX 2023.

Faza przygotowawcza polegała m.in. na ustaleniu zakresu tematycznego programu, zaplanowaniu jego struktury, zastanowieniu się jakie dane i informacje będą przydatne do jego stworzenia i wypracowania. Ze względu na unikatowy w skali kraju charakter Centrum Aktywności Społecznej – taki charakter ma również dokument programowy. Centra Aktywności Społecznej powstają w coraz większej liczbie gmin w Polsce. Jednak ze względu na to, że działalność takich jednostek nie jest uregulowana w odrębny sposób przepisami prawa, ich sposób funkcjonowania i realizowane zadania są kształtowane autonomicznie przez jednostki samorządu terytorialnego. W związku z tym, taki również jest charakter Programu Aktywności Społecznej, który wymagał dostosowania i dopasowania do potrzeb oraz możliwości samorządu lokalnego, jak i jego mieszkańców.

Zdjęcie 11. Kolacja integracyjno-konsultacyjna z nowosolskimi NGO

Faza konsultacyjna służyła przede wszystkim realizacji dwóch celów. Po pierwsze, jej głównym zadaniem była próba jak najszerszego włączenia mieszkańców miasta w kształtowanie przyszłości CAS m.in. poprzez zbadanie oczekiwań mieszkańców, co do tego jakie aktywności i działania mogłyby być realizowane w CAS. Centrum ma być miejscem, które w najlepszy możliwy sposób służy mieszkańcom Nowej Soli, w związku z tym głos mieszkańców i włączenie ich w proces tworzenia „PAS” był kluczowy dla całego procesu. Drugim realizowanym celem w tej fazie, była próba zbadania rozpoznawalności Centrum Aktywności Społecznej wśród mieszkańców. Ze względu na to, że placówka funkcjonuje w Nowej Soli dopiero od roku, zasadne było sprawdzenie na ile udało się zakorzenić wiedzę o jej funkcjonowaniu wśród mieszkańców miasta. Jak również jakie skojarzenia i doświadczenia mają z tym miejscem mieszkańcy.

W związku z tym przeprowadzono działania konsultacyjne, które pomogły uzyskać odpowiedzi na ww. zagadnienia problemowe wykorzystując do tego dwa wydarzenia plenerowe. Pierwszym z nich był „Nowosolski Dzień Sąsiada” zorganizowany 27 maja 2023 r. na terenie Centrum Aktywności Społecznej. Drugim, była ankieta konsultacyjna przeprowadzona przez grupę ds. konsultacji społecznych podczas „Święta Solan” w dn. 17 czerwca 2023 r.

Zdjęcie 12 . Konsultacje społeczne podczas Święta Solan 2023r.

Faza redakcyjna polegała na analizie danych zastanych i zebranych informacji podczas etapów konsultacyjnych, i opracowaniu projektu Programu Aktywności Społecznej dla Centrum Aktywności Społecznej na lata 2024 - 2027.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUTEM SOCJOLOGII UNIwersYTETU ZIELONOGÓRSKIEGO ¹

19 kwietnia 2023 r. w siedzibie CAS przeprowadzono warsztaty strategiczne, będące częścią kilkietapowego procesu współpracy z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Celem procesu było ustalenie rozpoznawalności CAS wśród mieszkańców Nowej Soli, stopnia zainteresowania ofertą CAS i ustalenie kierunków rozwoju CAS oraz oferty świadczonych usług.

Warsztaty poprzedzone zostały realizacją szeregu wspólnych działań w okresie od lutego do maja 2023 roku, przygotowanych we współpracy z grupą roboczą do spraw konsultacji społecznych działającą w ramach projektu „Nowa Sól na społecznej fali”. Do podejmowanych aktywności w tym zakresie należały konsultacje między pracownikami Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli, przedstawicielami Instytutu Socjologii UZ i grupy roboczej, służące wypracowaniu następujących ustaleń: aktualna sytuacja i potrzeby CAS, cele i zasady współpracy, opracowanie kalendarza działań. Rekonesans indywidualny – spacer badawczy diagnozujący najbliższe otoczenie przestrzenne CAS i jego właściwości. Spotkanie ze studentami kierunku Socjologia Uniwersytetu Zielonogórskiego celem zapoznania z historią CAS, jego ofertą oraz założeniami dotyczącymi rozwoju placówki. Realizacja warsztatu, pt.: „Spacery badawcze, a potrzeby lokalne”, mającego na celu zapoznanie uczestników z koncepcją spacerów badawczych i ich zastosowaniem w opracowaniu dokumentów strategicznych dla społeczności lokalnej. Uczestnikami warsztatów byli pracownicy Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli, w tym koordynator CAS, przedstawiciele Fundacji na Rzecz Collegium Polonicum, grupa mieszkańców skupiona wokół CAS (grupa konsultacyjno-partycypacyjna) oraz studenci. Uzgodniono cele i zaplanowano przebieg planowanych spacerów badawczych. Celem spacerów było ustalenie istniejących i potencjalnych powiązań między CAS a innymi placówkami działającymi w okolicy. Ustalenie wiedzy spotykanych podczas spacerów mieszkańców na temat istnienia i roli CAS.

Założeniem kolejnych spacerów było zbadanie relacji między organizacją społeczności lokalnej, do której został powołany CAS, a innymi zadaniami realizowanymi w mieście – rewitalizacją, pracą socjalną, resocjalizacją itp. Obszary powyższych aktywności posiadają

¹ Sprawozdanie z warsztatów strategicznych „Rusz do CAS” - dr hab. Mariusz Kwiatkowski, prof. UZ.

wspólne potencjały interwencji, co stanowiło powód ich diagnozy w kontekście powiązania z funkcjonalnością Centrum Aktywności Społecznej.

Zdjęcie 12. Spacer badawczy

Zdjęcie 13. Spacer Badawczy

W warsztatach strategicznych podsumowujących spacer pt.: „Rusz do CAS-u” wzięło udział kilkadziesiąt osób, reprezentujących lokalne instytucje publiczne, radni miejscy, pracownicy Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli, w tym koordynator CAS,

przedstawiciele Instytutu Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego oraz studenci Socjologii, przedstawiciele Fundacji na Rzecz Collegium Polonicum, grupa mieszkańców skupiona wokół CAS (grupa konsultacyjno-partycypacyjna), grupa młodzieży w reprezentacji radnych Młodzieżowej Rady Miejskiej w Nowej Soli, organizacje pozarządowe, a także organizatorzy i uczestnicy zajęć w CAS. Podczas warsztatów podjęto refleksję na temat przebiegu i efektów dotychczasowych spotkań i spacerów, poddano analizie zadania składające się na misję CAS oraz ustalono kolejne działania, w tym tzw. „spacer młodzieżowy”.

Zdjęcie 14. Warsztaty Strategiczne

ROLA I ZADANIA CAS W KONTEKŚCIE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW

SPOŁECZNYCH

Istotnym zadaniem uczestników warsztatów było określenie społecznej misji CAS poprzez odniesienie się do zadań sformułowanych w nowosolskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Zadanie to zostało wykonane w trzech podgrupach. Każda z podgrup miała do omówienia około dziesięć zadań. Należało ustalić czy w danym przypadku CAS powinien pełnić funkcję lidera, uczestnika czy tylko obserwatora danego działania.

Tabela numer 1 zawiera listę zadań uporządkowanych według wskazanego wyżej klucza. Uczestnicy rekomendowali, by CAS pełnił rolę lidera, czyli instytucji odpowiedzialnej za inicjowanie, organizację i rezultaty w przypadku czterech zadań. W przypadku trzech kolejnych zadań może być zarówno liderem jak i uczestnikiem dzielącym się zadaniami z innymi podmiotami.

Wskazano także 10 zadań, w których CAS ma być uczestnikiem, a więc podmiotem wspierającym lidera. W czterech przypadkach w zależności od sytuacji i potrzeb, CAS może być uczestnikiem lub tylko obserwatorem. W ośmiu przypadkach będzie to jedynie rola obserwatora. Obserwator to podmiot, który nie uczestniczy w realizacji danego zadania, ale stara się na bieżąco śledzić działania innych, zaangażowanych podmiotów.

Biorąc pod uwagę zadania, które według opinii uczestników warsztatów, CAS ma pełnić jako Lider lub Lider/uczestnik, sformułowano następującą jego misję społeczną:

CAS tworzy dogodną przestrzeń dla rozwoju aktywności i integracji mieszkańców oraz wzmacnia ich potencjały w tym zakresie. Skupia się na grupach, które potrzebują animacji, by działać razem i wzajemnie sobie udzielać wsparcia (seniorzy, sąsiedzi, rodzice, uchodźcy, młodzież). Korzysta z takich narzędzi działania jak warsztaty, wolontariat, spacer, spotkania, treningi. Jego funkcja w zakresie bezpośredniego rozwiązywania problemów społecznych jest pomocnicza. Polega głównie na profilaktyce, sieciowaniu inicjatyw, wzmacnianiu potencjałów grup i organizacji (NGO, PES) oraz na wzmacnianiu kanałów komunikacji między decydentami a mieszkańcami, organizowaniu debat i konsultacji.”

Tab. 1. Rola i zadania CAS w kontekście Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

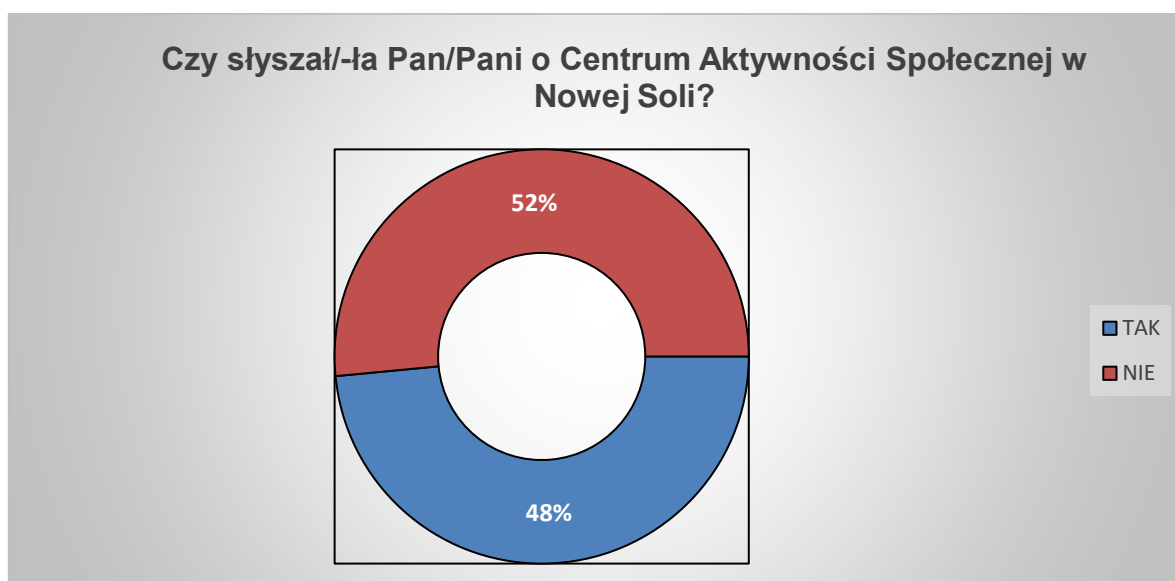
Rola CAS	Zadanie
Lider	1. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi wolontariatu senioralnego
	2. Realizacja szkoleń z wykorzystaniem nowych technologii (głównie dla seniorów)
	3. Rozpoznanie potrzeb i potencjałów PES
	4. Realizacja działań sieciujących, animacyjnych i kampanii społecznej – np. Forum NGO
Lider lub uczestnik	1. Animacja środowisk sąsiedzkich i wdrożenie pomocy sąsiedzkiej
	2. Organizacja spotkań w zakresie integracji międzykulturowej
	3. Realizacja kursów i szkoleń dla rodziców i opiekunów dzieci i młodzieży zwiększających kompetencje rodzicielskie – warsztaty rodzicielskie , warsztaty edukacyjne
Uczestnik	1. Przedsięwzięcia aktywizujące seniorów w tym: spotkania sąsiedzkie, warsztaty, zabawy, dyskusje i in.
	2. Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi wolontariatu uczniowskiego na rzecz osamotnionych osób starszych
	3. Tworzenie formalnych i nieformalnych grup wsparcia dla opiekunów dzieci z niepełnosprawnością i ich upowszechnianie
	4. Tworzenie lub udział w programach i kampaniach profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia i zdrowego stylu życia
	5. Tworzenie warunków sprzyjających utworzeniu grupy integracyjnej dla uchodźców lub grup etnicznych zamieszkujących w Nowej Soli (pielęgnowanie tradycji, historii, nauka języka ojczystego)
	6. Zatrudnienie i realizacja funkcji streetworkera młodzieży

	7. Organizacja pikników rodzinnych, imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych w szkołach oraz na terenie miasta mających na celu integrację społeczności lokalnej i rodzin
	8. Budowa integracyjnych placów zabaw (w tym dostosowanie istniejącej infrastruktury do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością)
	9. Realizacja wsparcia merytorycznego dla PES w zakresie przygotowania ofert
	10. Realizacja kompleksowego wsparcia edukacyjnego dla PES – profesjonalizacja PES
	11. Stworzenie sieci wolontariatu młodzieży w szkołach
Uczestnik lub obserwator	1. Tworzenie formalnych i nieformalnych grup wsparcia dla opiekunów dzieci z niepełnosprawnością i ich upowszechnianie
	2. Stworzenie warunków sprzyjających realizacji usług doradczych z zakresu bezpieczeństwa ekonomicznego mieszkańców
	3. Prowadzenie zajęć z języka polskiego dla dzieci i dorosłych
	4. Prowadzenie zajęć wyrównawczych dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych
Obserwator	1. Uruchomienie usługi złotej rączki dla seniora
	2. Tworzenie formalnych i nieformalnych grup wsparcia dla opiekunów dzieci z niepełnosprawnością i ich upowszechnianie
	3. Realizacja działań profilaktycznych w zakresie używania substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji programów rekomendowanych
	4. Realizacja usług wsparcia psychologicznego i prawnego
	5. Prowadzenie świetlic socjoterapeutycznych, klubów środowiskowych, placówek wsparcia dziennego, także w formie pracy

	podwórkowej i in., w celu zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym
	6. Organizowanie współpracy realizatorów usług społecznych
	7. Powołanie międzysektorowej grupy roboczej ds. innowacji w realizacji usług społecznych – InnLab
	8. Podejmowanie działań promujących usługi społeczne i ich realizatorów

Działania konsultacyjne z mieszkańcami miasta zrealizowane podczas „Nowosolskiego Dnia Sąsiada” oraz podczas „Święta Solan”

Jednym z pytań w ramach przeprowadzonych konsultacji wśród mieszkańców miasta było pytanie dotyczące rozpoznawalności CAS wśród mieszkańców. Na blisko 70 ankietowanych, 52% nie słyszało dotychczas o Centrum Aktywności Społecznej. To wynik, który potwierdza fakt, że instytucja ta potrzebuje czasu, aby zaistnieć w świadomości mieszkańców i swoich potencjalnych odbiorców. Jednocześnie oznacza to, że szczególnie w pierwszych latach funkcjonowania o trzeba korzystać z wielu zróżnicowanych kanałów informacyjnych, by misja i działania CAS zostały dostrzeżone, zrozumiane i zaakceptowane przez większość mieszkańców.

źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet.

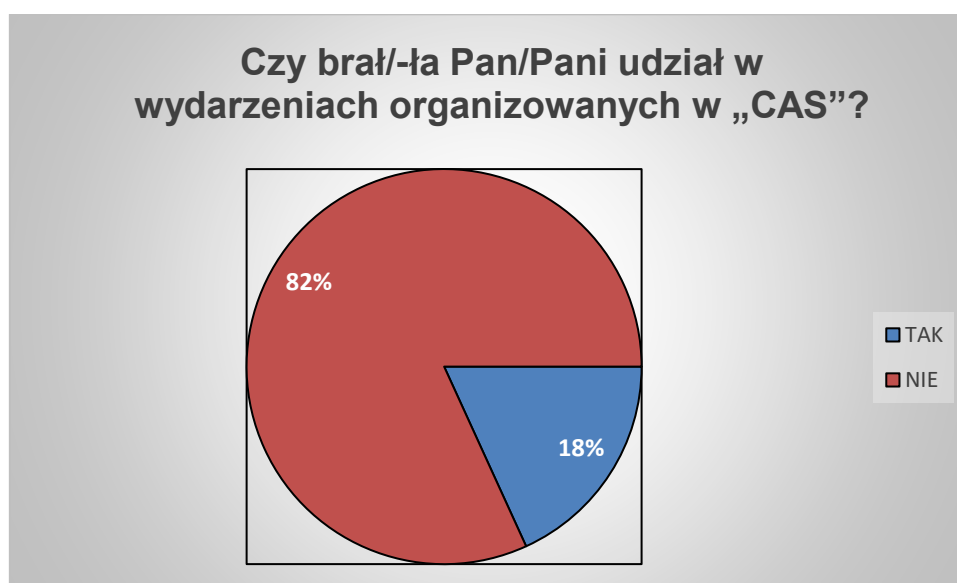
48% ankietowanych potwierdziło, że słyszało o Centrum. Te osoby zostały następnie zapytane o swoje skojarzenia, jakie mają z CAS.

Wśród różnych odpowiedzi najczęściej powtarzały się te, które kojarzą CAS z:

- miejscem spotkań, aktywności lub pomocy dla seniorów;
- miejscem dla ludzi, spotkaniami, piknikami, szkoleniami i szeroko pojętym rozwojem;
- wydarzeniami dla dzieci, osób wykluczonych (zagrożonych wykluczeniem), akcjami charytatywnymi;
- sportem oraz edukacją.

Warto podkreślić, że wszyscy ankietowani, którzy rozpoznawali Centrum Aktywności Społecznej mieli jednoznacznie pozytywne skojarzenia z tym miejscem. Brak było negatywnych skojarzeń.

Kolejne pytanie sprawdzało czy ankietowani mieli okazję brać udział w aktywnościach (wydarzeniach) organizowanych w CAS. Na tak postawione pytanie pozytywnie odpowiedziało 18% ankietowanych. Jednocześnie ankietowani, którzy brali udział w wydarzeniach w CAS zostali poproszeni o określenie częstotliwości, w jakiej korzystają z oferty „CAS-u”.

źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet.

58% ankietowanych, która brała już udział w wydarzeniach organizowanych w CAS korzysta z oferty CAS w sposób regularny lub korzystała z niej przynajmniej kilka razy. 42% wskazało, że było/korzystało z CAS wyłącznie jeden raz. Te odpowiedzi należy określić jednoznacznie pozytywnie. Osoby, które skorzystały w pierwszym roku funkcjonowania Centrum, chętnie wracają w to miejsce. Warto w najbliższym czasie postarać się wykorzystać te osoby, jako swoistych „ambasadorów” CAS wśród mieszkańców, którzy mogą pomóc dotrzeć do osób, które zarówno w CAS jeszcze nie były, jak i do tych, które o CAS jeszcze nie słyszały.

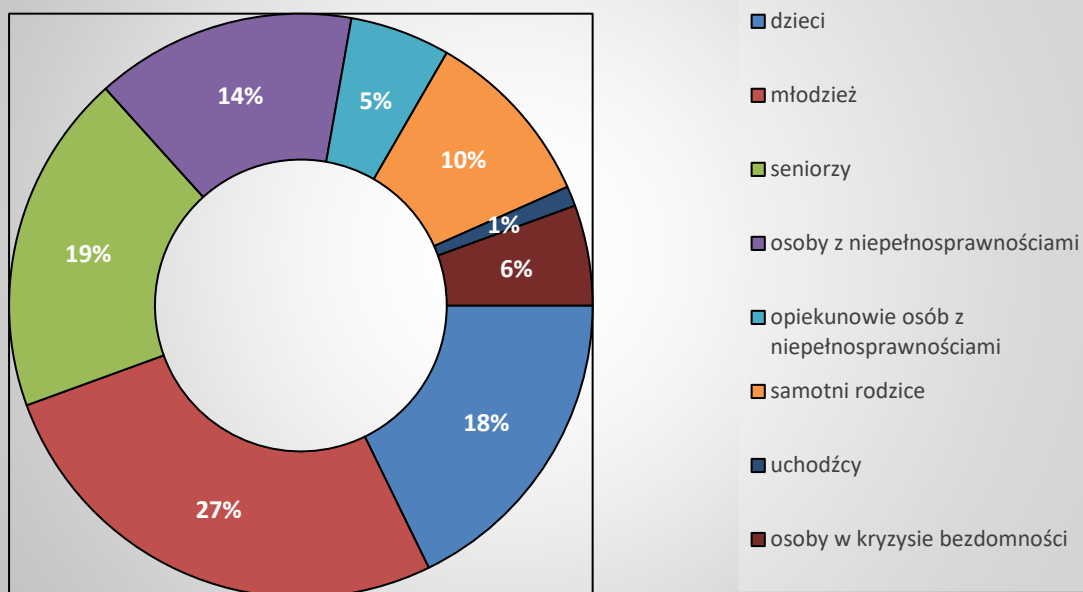
Ankietowanych zapytano również o to, jakich ich zdaniem aktywności społecznych brakuje obecnie w Nowej Soli. Wśród najliczniej podawanych odpowiedzi pojawiły się:

- zajęcia sportowe,
- zajęcia dla seniorów/emerytów,
- zajęcia dla dzieci,
- zajęcia kulturalne, więcej imprez (koncertów, pikników, wydarzeń plenerowych),
- zajęcia rozwojowe,
- spotkania dla młodzieży, dla kobiet.

Powyższe oczekiwania są zgodne z potrzebami zdiagnozowanymi w ramach Strategii Rozwoju Miasta Nowa Sól na lata 2022 – 2030 i wpisują się w zaproponowane tam kierunki działań (Cel strategiczny III: Zintegrowane i aktywne społeczeństwo z dostępem do wysokiej jakości usług publicznych s. 46-47).

Jednocześnie ankietowani zostali poproszeni o wskazanie grup społecznych w Nowej Soli, dla których (ich zdaniem) aktualna oferta lub wsparcie jest niewystarczające.

Dla której grupy społecznej w Nowej Soli Pani/Pana zdaniem brakuje aktualnie odpowiedniej oferty/wsparcia lub jest ona niewystarczająca?

źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych ankiet.

Najwięcej wskazań dotyczyło „młodzieży” – 27%, „seniorów” – 19%, „dzieci” – 18% i „osób z niepełnosprawnościami” – 14%. Te grupy społeczne mieszkańcy wskazują jako ich zdaniem najważniejsze w kontekście oferty lub wsparcia jakim mogą być one objęte.

WNIOSKI, REKOMENDACJE I KIERUNKI ROZWOJU CAS

Biorąc pod uwagę przedstawione wyżej ustalenia, wyodrębniliśmy trzy zasadnicze kierunki interwencji:

1. **Budowanie rozpoznawalności CAS wśród mieszkańców.**
2. **Poszerzanie grona odbiorców działań realizowanych w CAS/zwiększanie liczby osób korzystających z CAS.**
3. **Wspieranie rozwoju i profesjonalizacji nowosolskich organizacji pozarządowych.**

Ad. 1. Budowanie rozpoznawalności CAS wśród mieszkańców.

- informowanie mieszkańców o działaniach realizowanych w CAS, wraz z promocją działalności w mediach społecznościowych również przy pomocy tradycyjnych kanałów komunikacji tj. informacje w mediach tradycyjnych, plakaty, informacje na słupach/tablicach ogłoszeniowych;
- wykorzystanie "poczty pantoflowej" - zaproponowanie roli "ambasadorów CAS", osobom systematycznie korzystającym z oferty CAS.

W tym obszarze najważniejsze jest systematyczne i konsekwentne budowanie rozpoznawalności CAS jako miejsca przyjaznego dla różnych grup mieszkańców. W tej chwili CAS jest już rozpoznawany i identyfikowany przez mieszkańców jako miejsce przyjazne dla seniorów. Ważne, aby również zadbać o odpowiednią ofertę dla innych grup społecznych i budowanie wizerunku CAS, jako miejsca aktywności dla wszystkich mieszkańców i wszystkich grup społecznych. Do „przyciągania” nowych osób do CAS warto postawić na osoby, które już korzystają z tego miejsca i swoją postawą mogą zachęcić innych do korzystania z CAS.

Ad. 2. Poszerzanie grona odbiorców działań realizowanych w CAS/zwiększanie liczby osób korzystających z CAS.

- stały rozwój oferty Centrum Aktywności Społecznej opartej na cyklicznym monitoringu i badaniu potrzeb mieszkańców (z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych grup społecznych);

- realizacja aktywności dla seniorów i młodzieży - CAS jako ważny punkt oferty zajęć dla seniorów i młodzieży, np. warsztaty międzypokoleniowe;
- prowadzenie działań sąsiedzkich i międzykulturowych.

Niezwykle ważne przy kształtowaniu ofert CAS jest dobre wsłuchiwanie się w potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Warto budować w mieszkańcach przekonanie, że mają wpływ na to, jakie wydarzenia są organizowane w CAS. Do tego celu można wykorzystywać organizowane m. in. imprezy plenerowe i inne wydarzenia. Ważnym aspektem do rozważenia jest stworzenie oferty dla młodzieży. Do tego celu można wykorzystać powstałą niedawno Młodzieżową Radę Miejską w Nowej Soli, która mogłaby stać się partnerem CAS w budowaniu oferty dla młodych nowosolan. Istotnym działaniem rozwojowym może być również prowadzenie różnych aktywności w zakresie rozwijania więzi sąsiedzkich. W szczególności w obrębie najbliższego otoczenia CAS. Równie ważne, w kontekście zachodzących zmian społecznych m. in. w wyniku napływu osób uchodźczych, jest prowadzenie działań międzykulturowych.

Ad. 3. Wspieranie rozwoju i profesjonalizacji nowosolskich organizacji pozarządowych.

- organizacja szkoleń oraz warsztatów dla NGO - CAS jako miejsce wspierające w rozwoju i profesjonalizacji nowosolskich organizacji pozarządowych;
- organizacja wspierających szkoleń kompetencyjnych dla liderów społecznych i działań społecznikowskich.

Od początku istnienia CAS aktywnie wspiera lokalne organizacje pozarządowe, lokalnych liderów i działania społeczne, m. in. poprzez organizację szkoleń, warsztatów czy spotkań. Wydaje się, że ten kierunek należy kontynuować i wzmacniać, jednocześnie budując wizerunek CAS jako miejsca przyjaznego organizacjom pozarządowym. Ważny w kontekście rozwoju i wspierania działań społecznikowskich może być rozwój wolontariatu młodzieżowego i senioralnego, współpraca z istniejącymi szkolnymi kołami wolontariatu oraz organizacjami pozarządowymi.

ADRESACI PROGRAMU

Program Aktywności Społecznej dla Centrum Aktywności Społecznej jest programem skierowanym głównie do mieszkańców Gminy Nowa Sól-Miasto oraz innych korzystających osób i podmiotów określonych w Regulaminie Korzystania z Centrum Aktywności Społecznej, tj. organizacji o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j.Dz.U.2023., poz. 571), organizacji społecznych, grup inicjatywnych, instytucji publicznych, placówek edukacyjnych, osób fizycznych, a także innych lokalnych organizacji oraz podmiotów ekonomii społecznej. Kontekst funkcjonalności Centrum Aktywności Społecznej określa misja społeczna miejsca, zakładająca także aktywne uczestnictwo oraz partycypacyjne działanie innych grup odbiorców korzystających z oferty CAS. Odbiorcami mogą być osoby nie zamieszkujące stale na terenie miasta Nowa Sól.

CEL PROGRAMU

Program Aktywności Społecznej dla Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Soli jest dokumentem kierunkowym, wyznaczającym kluczowe kierunki rozwoju działalności Centrum Aktywności Społecznej. Dokument został wypracowany w sposób partycypacyjny w ramach projektu „Nowa Sól na społecznej fali” realizowanego przez Gminę Nowa Sól – Miasto we współpracy z Fundacją na rzecz Collegium Polonicum, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny. Proces przygotowania Programu obejmował również współpracę z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego zwieńczoną warsztatami strategicznymi.

Koncepcja Programu Aktywności Społecznej dla Centrum Aktywności Społecznej jest spójna ze „Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Nowa Sól z horyzontem czasowym do roku 2027” oraz „Strategią Rozwoju Miasta Nowa Sól na lata 2022-2032”. Program stanowi jednocześnie dokument otwarty z możliwością jego zmiany oraz modyfikacji w odpowiedzi na zmieniające się warunki zewnętrzne oraz potrzeby mieszkańców. Program jest efektem pracy międzysektorowej grupy do spraw konsultacji społecznych (partycypacyjnej), która wypracowała najważniejsze założenia do dokumentu i przygotowała proces włączenia do jego tworzenia jak największego grona aktorów, w tym m. in. przedstawicieli lokalnych organizacji pozarządowych i mieszkańców miasta. Przyjęty Program jest elementem polityki społecznej Gminy Nowa Sól - Miasto i ma na celu stworzenie

warunków do zaspokojenia potrzeb zbiorowych wspólnoty, rozwoju aktywności i integracji mieszkańców na zasadzie partnerstwa i partycypacji oraz wzmocnienia ich potencjału, a także integrowania grup społecznych i realizacji działań samopomocowych. Program realizowany będzie poprzez warsztaty, wolontariat, spotkania, debaty, konsultacje, treningi, konferencje, działania animacyjne oraz doradcze, szkolenia. Działania programu wspierają rozwiązywanie problemów społecznych, skupiają się na profilaktyce, sieciowaniu inicjatyw, wzmocnieniu potencjałów grup i organizacji (NGO, PES) oraz na wzmocnieniu sektora ekonomii społecznej.

REALIZACJA I WDRAŻANIE PROGRAMU

Program realizowany będzie po jego przyjęciu uchwałą Rady Miejskiej w Nowej Soli. Założenia programu wdrażane oraz realizowane będą przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli, natomiast miejscem realizacji przyjętych założeń będzie Centrum Aktywności Społecznej. Realizacja założeń Programu możliwa będzie w partnerstwie oraz współpracy z pozostałymi wydziałami Urzędu oraz jednostkami podległymi. Przyjmuje się także kooperacyjną współpracę przy realizacji programu pomiędzy jego adresatami.

ZADANIA PROGRAMU

Zadania Programu określone zostały dzięki przeprowadzeniu następujących działań:

- analizę treści dokumentów strategicznych i programowych Gminy Nowa Sól – Miasto i sformułowanie wniosków dotyczących sposobów wzmacniania aktywności społecznej;
- działania konsultacyjne z mieszkańcami miasta zrealizowane podczas „Nowosolskiego Dnia Sąsiada” i „Święta Solan” w ramach projektu „Nowa Sól na społecznej fali” realizowanego przez Gminę Nowa Sól – Miasto we współpracy z Fundacją na rzecz Collegium Polonicum, finansowanego przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię z Funduszy EOG w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny;
- współpracę z Instytutem Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego, zakończoną warsztatami strategicznymi, której celem było ustalenie rozpoznawalności CAS wśród mieszkańców miasta, zainteresowania ofertą oraz ustalenia kierunków rozwoju CAS i oferty świadczonych usług, w oparciu o zadania CAS określone w Regulaminie wewnętrznym Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Nowej Soli.

Cele Programu będą realizowane poprzez wdrażanie następujących zadań:

Tab. 1. Zadania Programu Aktywności Społecznej dla Centrum Aktywności Społecznej wraz ze źródłami pomiaru ich rezultatów.

Lp.	Cel	Zadanie/Działanie	Źródło danych/sposób pomiaru
1.	Budowanie rozpoznawalności CAS wśród mieszkańców.	Informowanie mieszkańców o działaniach realizowanych w CAS, wraz z promocją działalności w mediach społecznościowych również przy pomocy tradycyjnych kanałów komunikacji tj. informacje w mediach tradycyjnych, plakaty, informacje na słupach/tablicach ogłoszeniowych;	Artykuły w mediach
		Wykorzystanie "poczty pantoflowej" - zaproponowanie roli "ambasadorów CAS", osobom systematycznie korzystającym z oferty CAS.	Rozmowy bezpośrednie z użytkownikami CAS

2.	Poszerzanie grona odbiorców działań realizowanych w CAS/zwiększanie liczby osób korzystających z CAS.	Rozwój oferty Centrum Aktywności Społecznej opartej na monitoringu i badaniu potrzeb mieszkańców (z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych grup społecznych).	Identyfikacja i analiza potrzeb (rozmowy/wywiady)
		Realizacja aktywności dla seniorów i młodzieży - CAS jako ważny punkt oferty zajęć dla seniorów i młodzieży, np. warsztaty międzypokoleniowe.	Listy obecności/ liczba zrealizowanych wydarzeń
		Prowadzenie działań sąsiedzkich i międzykulturowych.	
3.	Wspieranie rozwoju i profesjonalizacji nowosolskich organizacji pozarządowych.	Organizacja szkoleń oraz warsztatów dla NGO - CAS jako miejsce wspierające w rozwoju i profesjonalizacji nowosolskich organizacji pozarządowych.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
		Animacja PES w zakresie profesjonalizacji usług	
		Realizacja doradztwa w zakresie rozwoju potencjału PES.	
		Realizacja szkoleń dla PES, np. organizowanie zbiórek publicznych, sprawozdawczość, księgowość, zarządzanie wolontariatem, przygotowanie ofert, itp.	
		Realizacja doradztwa biznesowego.	
		Organizacja wspierających szkoleń kompetencyjnych dla liderów społecznych i działań społecznikowskich.	
		Prowadzenie biblioteczki NGO.	Zakup pozycji bibliotecznych
4.	Rozwijanie współpracy międzysektorowej (NGO – administracja –	Organizacja sieciujących spotkań przedstawicieli NGO – administracja - biznes- edukacja – PES.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń

	biznes – edukacja – podmioty ekonomii społecznej).		
5.	Aktywizacja lokalnej społeczności oraz współpraca z jednostkami organizacyjnymi, podmiotami i instytucjami oraz osobami fizycznymi działającymi w sferze społecznej.	Udostępnianie zasobów oraz infrastruktury CAS celem realizacji działań w sferze społecznej.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń/ewidencja wykorzystania zasobów CAS
6.	Rozpoznanie potrzeb i potencjałów PES.	Organizacja spotkań animacyjnych dla PES.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
		Organizacja warsztatów rozwojowych dla PES, np. Planowanie rozwoju organizacji. Organizacja spotkań animacyjnych dla PES	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
7.	Realizacja działań sieciujących, animacyjnych i kampanii społecznej – np. Forum NGO.	Organizacja Forum Organizacji Pozarządowych.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
		Organizacja sieciujących spotkań przedstawicieli NGO, np. spotkania kolacyjne.	
		Organizacja wizyt studyjnych.	
		Organizowanie kontaktów między organizacjami.	
		Organizowanie spotkań integracyjnych.	
8.	Koordinowanie procesów konsultacyjnych z mieszkańcami miasta oraz przedstawicielami organizacji pozarządowych.	Organizacja spotkań konsultacyjnych np. konsultacje programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, kształtowania polityki społecznej, i in.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
9.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi z zakresu wsparcia procesów	Wsparcie organizacji pozarządowych w zakresie instytucjonalnej sprawności oraz profesjonalizacji.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
		Organizacja spotkań w zakresie integracji międzykulturowej.	

	społeczeństwa obywatelskiego.	Organizacja wydarzeń promujących zaangażowanie w realizację wydarzeń o charakterze związanym z zachowaniem lokalnego dziedzictwa kulturalnego, historycznego, tradycji narodowej, i in.	
10.	Prowadzenie punktu animacji Młodzieżowej Rady Miejskiej	Organizacja szkoleń oraz warsztatów dla Młodzieżowej Rady Miejskiej oraz organizacji młodzieżowych, np. samorządy uczniowskie, na rzecz podejmowania inicjatyw młodzieżowych, w tym wolontarystycznych. Organizacja spotkań sieciujących Młodzieżowej Rady Miejskiej oraz organizacji młodzieżowych, np. samorządy uczniowskie, na rzecz podejmowania inicjatyw młodzieżowych, w tym wolontarystycznych. Wsparcie organizacji pracy Młodzieżowej Rady Miejskiej, np. organizacja spotkań roboczych, organizacja spotkań z władzami miasta, Realizacja wsparcia merytorycznego oraz administracyjnego Młodzieżowej Rady Miejskiej. Wsparcie działań inicjowanych przez Młodzieżową Radę Miejską.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
11.	Rozwój sieci Nowosolskiego Wolontariatu.	Organizacja spotkań młodzieży. Organizacja szkoleń dla wolontariuszy. Sieciowanie szkolnych kół wolontariatu. Organizacja szkoleń oraz warsztatów dla organizacji młodzieżowych, np. samorządy uczniowskie, na rzecz podejmowania inicjatyw młodzieżowych, w tym wolontarystycznych.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
12.	Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi wolontariatu uczniowskiego.	Organizacja spotkań promujących wolontariat na rzecz osób starszych wśród młodzieży. Organizacja szkoleń dla wolontariuszy. Angażowanie wolontariuszy w realizację zadań wspierających organizowane wydarzenia w CAS.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
13.	Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi	Realizacja kampanii informacyjnych na rzecz wolontariatu senioralnego.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń

	wolontariatu senioralnego.	Organizacja spotkań z seniorami, np. w zakresie możliwości zaangażowania czasu wolnego seniorów np. w zakresie realizacji sąsiedzkich działań samopomocowych	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
14.	Realizacja szkoleń z wykorzystaniem nowych technologii (głównie dla seniorów).	Organizacja szkoleń z zakresu edukacji cyfrowej.	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
15.	Przedsięwzięcia aktywizujące seniorów w tym: spotkania sąsiedzkie, warsztaty, zabawy, dyskusje i in.	Organizacja wydarzeń kulturalnych, animacyjnych, rekreacyjnych dla seniorów;	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
		Organizacja warsztatów tematycznych dla seniorów, np. „Treningi pamięci”;	
		Organizacja wydarzeń o charakterze edukacyjnym (konferencja, szkolenia), np. o tematyce zdrowotnej, praw osób starszych.	
		Promocja zachowań prozdrowotnych wśród seniorów.	
16.	Tworzenie lub udział w programach i kampaniach profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.	Współudział w organizacji Pikniku Zdrowia;	Liczba zrealizowanych wydarzeń
		Współudział w organizacji Pikniku Profilaktycznego;	Liczba zrealizowanych wydarzeń
17.	Organizacja pikników rodzinnych, imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalno-oświatowych mających na celu integrację społeczności lokalnej i rodzin.	Organizacja pikników sąsiedzkich;	Listy obecności/liczba zrealizowanych wydarzeń
		Realizacja wydarzeń animacyjnych w zakresie kulturowym;	
		Realizacja wydarzeń animacyjnych dla dzieci podczas ferii lub wakacji;	
		Realizacja rękodzielniczych warsztatów tematycznych np. z okazji świąt.	
		Organizacja spotkań w zakresie integracji międzykulturowej	

SPOSÓB MONITOROWANIA I EWALUACJI PROGRAMU

Monitoring oraz ewaluacja Programu realizowane będą w cyklu corocznych sprawozdań z realizacji przyjętych w Programie założeń. Sprawozdanie dotyczące zakresu monitoringu oraz ewaluacji Programu zostanie włączone jako część realizowanego już corocznego sprawozdania z działalności Centrum Aktywności Społecznej w Nowej Soli. Pomiar realizacji przyjętych w Programie założeń oparte zostaną o określone źródła ich pomiaru, określone w tabeli nr 1 .

Za realizację zadań z zakresu monitoringu odpowiedzialny jest Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego. W prowadzeniu monitoringu realizacji założeń mogą zostać włączone osoby, pomioty oraz instytucje zewnętrzne współpracujące z Centrum Aktywności Społecznej w zakresie realizacji przyjętych w Programie założeń. Na podstawie uzyskanych informacji z analizy zebranych danych, sformułowane zostaną wnioski oraz rekomendacje dotyczące realizacji założeń Programu, jego zmiany lub dostosowania do potencjalnych nowych warunków zewnętrznych. Monitoring Programu będzie procesem zbierania danych oraz obserwacji jakościowych, a także ilościowych zmian wskaźników, pozwalających wnioskować o realizacji przyjętych założeń oraz efektywności podejmowanych działań oraz podejmowania działań interwencyjnych w sytuacji ich nieosiągnięcia lub korekty przyjętych wcześniej założeń.